

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020”
ZA ROK 2020.

**GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**

Sprawozdanie

Organ do którego kierowane jest sprawozdanie: Rada Miejska w Kłobucku

Składane przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku

Podstawa działania: Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn.zm.)

Podstawa złożenia sprawozdania: Uchwała nr 390/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020” oraz Uchwała Nr 37/IV/2018 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 27.12.2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr 390/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Kłobucku w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020”

Okres sprawozdawczy: rok 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłobucku realizuje zadania wymienione w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.), która została uchwalona „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami” (preambuła ustawy).

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 przyjęty został Uchwałą nr 390/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020” oraz Uchwałą nr 37/IV/2018 Rady Miejskiej w Kłobucku z dnia 27.12.2018r. w sprawie zmiany uchwały nr 390/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Kłobucku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020”. Adresatami programu są rodziny zamieszkujące gminę Kłobuck, w szczególności rodziny, w których występują trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz rodziny, w których zaburzone jest codzienne funkcjonowanie i niska umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Stworzony system pomocy zakłada, że wsparcie ukierunkowane będzie na całą rodzinę, a nie na poszczególnych jej członków. Taki rodzaj pomocy doprowadzi do trwałych zmian w rodzinie i będzie przeciwdziałał wyuczonej bezradności. Wsparcie rodziny ma służyć odbudowie

i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych. Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji w rodzinie. Pomoc rodzinie powinna być w miarę wczesna i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczanie w pełnieniu podstawowych funkcji.

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz działania profilaktyczne na rzecz wzmocnienia rodziny.

Celami szczegółowymi są: udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i rodzinom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej oraz działania profilaktyczne na rzecz wzmocnienia rodziny oraz promowanie różnych form spędzania czasu wolnego na rzecz dzieci, młodzieży oraz rodzin.

Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom bezradnym prowadzeniu gospodarstwa domowego i rodzinom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.			
lp.	Działania	Realizator	Wskaźniki
1.	Praca socjalna z rodzinami w których wystąpiły symptomy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinami bezradnymi w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej w tym udzielenie pomocy w formie zasiłków celowych, okresowych, dożywiania w szkołach i przedszkolach.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	- ilość rodzin objętych pracą socjalną 292 (486 osób) - ilość rodzin objętych pomocą finansową - 267 (w tym pomocą z uwagi na trudności opiekuńczo-wychowawcze i prowadzenia gospodarstwa domowego - 23 rodzin)

<p>Przydzielenie asystenta rodzinom bezradnym w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w rodzinach z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.</p> <p>Objęcie usługami opiekuńczymi oraz usługami specjalistycznymi dzieci.</p> <p>Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.</p> <p>Prowadzenie działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych</p> <p>Objęcie rodzin wsparciem psychologa w związku ze zgłaszanymi trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi</p> <p>Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci</p> <p>Udzielenie pomocy w formie uczestnictwa w zajęciach Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobus”</p> <p>Prowadzenie mediacji w sprawach rodzinnych</p>		<p>- ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 22</p> <p>- ilość dzieci objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi – 3</p> <p>- ilość uczestników, liczba zorganizowanych form wypoczynku 1 + 6 z Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobus”</p> <p>- liczba wniosków o leczenie skierowanych do GKRPA dotyczących rodzin z dziećmi - 7</p> <p>- ilość rodzin objętych wsparciem - 19</p> <p>- ilość dzieci objętych wsparciem - 5</p> <p>- ilość dzieci objętych wsparciem placówki - 19</p> <p>- ilość rodzin objętych wsparciem mediatora - 0</p>
--	--	--

	<p>Prowadzenie działań związanych z prawidłowym zarządzaniem budżetem domowym w rodzinach z dziećmi</p> <p>Prowadzenie działań związanych z prawidłowym funkcjonowaniem rodzin</p> <p>Wsparcie rodzin z dziećmi znajdujących się w kryzysie</p>		<p>- ilość rodzin objętych wsparciem trenera budżetu - 0</p> <p>- ilość rodzin objętych wsparciem trenera rodzin - 0</p> <p>- ilość rodzin objętych wsparciem interwenta kryzysowego - 8</p>
2.	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	- ilość rodzin z dziećmi z terenu Gminy Kłobuck którym udzielono wsparcia – 23
3.	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolującym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu.	Kuratorzy sądowi	- ilość rodzin z dziećmi z terenu Gminy Kłobuck objętych nadzorem kuratora - 18
4.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- ilość dzieci z terenu Gminy Kłobuck umieszczonych w pieczy zastępczej - 14
5.	Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	- liczba niebieskich kart w rodzinach z dziećmi – 20

Działania profilaktyczne na rzecz wzmocnienia rodziny oraz promowanie różnych form spędzania czasu wolnego na rzecz dzieci, młodzieży oraz rodzin.			
1.	Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba i rodzaj wspieranych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży -opis poniżej
2.	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych.	Szkoły z terenu gminy Kłobuck	- liczba realizowanych programów – 1
3.	Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	Komenda Powiatowa Policji	- liczba rozmów profilaktycznych w szkołach z terenu Gminy Kłobuck - 39
4	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności sportowej, rekreacyjnej oraz kulturalnej.	Miejski Ośrodek Kultury Ośrodek Sportu i Rekreacji	- liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży MOK – brak danych , OSIR – 18
5	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	Parafie z terenu gminy Kłobuck	-liczba działań na rzecz rodzin – rejstry nie są prowadzone

Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny starają się poprawić sytuację rodzin oraz pomóc w codziennym funkcjonowaniu poprzez ograniczenie patologii, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.

Nie wszystkie działania z realizacji Programu można przedstawić w formie wskaźników, gdyż jak się okazuje w trakcie zbierania danych od poszczególnych podmiotów, nie wszystkie instytucje i organizacje prowadzą rejestr rodzin, do których adresowany jest Program.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłobucku

Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rodziny doświadczające trudności w codziennym funkcjonowaniu a także rodziny nieradzące sobie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, stanowią sporą grupę klientów korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2020 roku z terenu naszej Gminy 22 rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego było objętych wsparciem asystenta rodziny. Do zadań asystenta rodziny należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłobucku zatrudniał w 2020 r. 4 asystentów rodziny w tym 2 asystentów w ramach realizacji projektu *Kłobuckie Centrum Usług Społecznych*. Wsparciem asystentów rodziny w ramach uczestnictwa w Projekcie *KCUS* w 2020 r. zostało objętych 7 rodzin. Asystenci rodziny zakończyli pracę z 6 rodzinami, 1 rodzina była zobowiązana przez sąd rodzinny do współpracy z asystentem rodziny.

Od 1 stycznia 2017 roku, z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. tj. poz. 1329), poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ponadto do działań asystenta należy współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłobucku w 2020 r. nikt nie skorzystał ze wsparcia asystenta rodziny w związku z ustawą „Za życiem”, 1 osoba skorzystała ze świadczeń zagwarantowanych w w/w ustawie.

W 2020 roku z terenu gminy Kłobuck w pieczy zastępczej było umieszczonych 14 dzieci. Planuje się współpracę z wybranymi rodzinami wskazanymi przez PCPR. Do działań na rzecz rodziny należy również świadczona przez GOPS pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej oraz w postaci pracy socjalnej. Zauważa się również wzrost zainteresowania pracą socjalną oraz wzrasta liczba zgłoszeń dotyczących nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin z dziećmi, co wskazuje na większe zainteresowanie społeczeństwa sytuacją dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych. Wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa

objętych było 20 rodzin, w których przebywały 72 osoby, z uwagi na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego objęto wsparciem 23 rodziny, w których przebywało 65 osób, w tym rodziny niepełne 19 rodzin, w których przebywało 50 osób, oraz rodziny wielodzietne - 2 rodziny, w których przebywało 9 osób. Ogółem z pomocy tut. Ośrodka skorzystały w 2020 r. 74 rodziny z dziećmi, 25 rodzin niepełnych i 9 rodzin wielodzietnych. W roku 2020 dla dzieci objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku zorganizowano 1 wycieczkę, dzieci zwiedziły Wisłę i miały zorganizowany kulig.

Od października 2018 roku przez tut. Ośrodek realizowany jest projekt *Kłobuckie Centrum Usług Społecznych*. W ramach tego projektu również osoby, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego mogą uzyskać wsparcie poprzez uczestnictwo w projekcie. W 2020 r. do udziału w Projekcie zostało skierowanych 66 osób, które zostały objęte dzianiami w ramach dostępnych usług: wsparcie psycholog – 42 osoby, wsparcie interwenta kryzysowego – 20 osób, wsparcie psychiatry – 9 osób, wsparcie terapeuty uzależnień - 6 osób.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) w ramach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku działa Placówka Wsparcia Dziennego „Kłobuś”. W 2020 r. do w/w placówki zgłosiło się 19 dzieci z 16 rodzin. W/w rodziny borykają się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, występują uzależnienia w rodzinie, bardzo często są to rodziny niepełne, rodziny zastępcze. Placówka Wsparcia Dziennego „Kłobuś” jest placówką opiekuńczą a co za tym idzie zapewnia dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. W ramach Projektu wsparcie zyskały nie tylko dzieci będące uczestnikami zajęć w placówce wsparcia dziennego, ale również rodzice i opiekunowie prawni. W/w osoby w znacznej części objęte zostały wsparciem psychologa czy interwenta kryzysowego. Rodzice i opiekunowie prawni dzieci mogą zgłaszać się do wychowawców celem konsultacji i otrzymania wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych.

W ramach Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobuś” dzieci w codziennych zajęciach skupiają się na zajęciach kompensacyjno - wyrównawczych, plastycznych, sportowych, teatralnych, rekreacyjnych i relaksacyjnych. Organizowane są przez wychowawców zajęcia tematyczne i okolicznościowe np. Halloween, bal karnawałowy, andrzejkowy, spotkania świąteczne, święta narodowe. Dzieci biorą udział w zajęciach terapeutyczno – profilaktycznych z psychologiem, mediatorem. Wychowawcy świetlicy na bieżąco współpracują ze szkołami podstawowymi, asystentami rodziny, kuratorami oraz innymi instytucjami wspierającymi funkcjonowanie rodziny. Współpraca taka zapewnia wieloaspektowe i wielopoziomowe oddziaływanie na dziecko oraz jego rodzinę w sytuacji nieprawidłowego pełnienia funkcji wychowawczych i opiekuńczych przez

rodziców. Dla dzieci objętych działaniami Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobuś” zorganizowano 6 wycieczek i mikołajki. 29.06.2020 r. odbyła się wycieczka survivalowa do Podlesic, 20.07.2020 r. odbyła się wycieczka do ZOO we Wrocławiu, 24.08.2020 r. odbyła się wycieczka do Krakowa, 19.09 odbyła się wycieczka do Warszawy a 6.10.2020 r. dzieci odwiedziły park trampolin „Stacja Grawitacja” w Częstochowie. Zorganizowano również paczki na mikołajki, które z uwagi na COVID-19 zostały dzieciom dostarczone do domów. Funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobuś” w 2020 r. zostało dwukrotnie zawieszono z uwagi na obostrzenia związane z pandemią COVID-19. Rodzice dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego w okresie zawieszenia działalności Placówki mieli możliwość telefonicznych konsultacji z wychowawcami.

W ramach realizowanego Projektu *Kłobuckie Centrum Usług Społecznych* rodziny mogą skorzystać ze wsparcia psychologa, interwenta kryzysowego, psychiatry i terapeuty uzależnień. Ze wsparcia psychologa w 2020 r. skorzystało 66 osób, głównie są to osoby dotknięte wykluczeniem społecznym lub zagrożone wykluczeniem społecznym, w wielu przypadkach w rodzinach występują problemy opiekuńczo - wychowawcze. Wyłącznie wsparciem psychologa zostało objętych 5 dzieci. Dzieci uczestniczące w zajęciach Placówki Wsparcia Dziennego „Kłobuś” są objęte wsparciem psychologicznym w postaci spotkań grupowych jak i indywidualnych.

W 2020 r. 20 osób zostało objętych wsparciem interwenta kryzysowego, głównie są to osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej oraz osoby, wobec których istnieje podejrzenie że, mogą być ofiarami przemocy. Wsparciem interwenta zostało objętych 8 rodzin z dziećmi. Z uwagi na niskie zainteresowanie usługami mediatora a zwiększającą się potrzebę wsparcia terapeuty uzależnień i psychiatry, dokonano zmian i zatrudniono psychiatrę i terapeutę uzależnień. Z usług psychiatry skorzystały 3 osoby z rodzin, w których przebywają dzieci, natomiast z pomocy terapeuty 1 osoba.

Placówki oświatowe

Pedagodzy szkolni przy współpracy z kuratorem sądowym oraz kuratorami społecznymi, pracownikami Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej czy funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji wypracowują szereg różnych działań mających na celu wspieranie rodzin i zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach. W szkołach organizowane są prelekcje odnośnie szeroko rozumianego bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Jest to bardzo ważna działalność, gdyż jak wiadomo brak odpowiedniego poczucia bezpieczeństwa rodzin z dziećmi wpływa niekorzystnie na ich kondycję. W każdej ze szkół realizowany jest program wychowawczo-profilaktyczny przeznaczony dla wszystkich uczniów, nauczycieli i rodziców. Dodatkowo realizowane są m.in. programy antynikotynowej edukacji zdrowotnej, programy

dotyczące używania dopalaczy, aktywnego spędzania czasu wolnego, zdrowego trybu życia, programy dotyczące szeroko pojętej przemocy, agresji oraz promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych. W rodzinach, w których dzieci i młodzież nie mają odpowiedniej opieki ze strony rodziców czy opiekunów częściej dochodzi do demoralizacji i w konsekwencji do konfliktu z prawem. Szkoły bardzo często organizują również wsparcie dla rodziców z udziałem psychologa czy pedagoga. Prelekcje dotyczą m. in. informowania rodziców o instytucjach udzielających wsparcia rodzinom z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. W sytuacji rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, utrzymuje on stały kontakt z wychowawcami oraz pedagogami, motywuje rodziców do utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą, planuje wspólną pomoc rodzinie i dzieciom, ponieważ placówki oświatowe są bardzo ważnym ogniwem w planowaniu pomocy rodzinie. Zdarzają się również sytuacje, gdzie szkoła zgłasza ośrodkowi pomocy społecznej, że w danej rodzinie mogą występować problemy opiekuńczo-wychowawcze o prosi o interwencję. Pedagodzy i wychowawcy szkolni wielokrotnie współpracują z pracownikami socjalnymi oraz zapraszani są do grupy roboczej w ramach prowadzenia procedury Niebieskie Karty w rodzinach z dziećmi.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kłobucku

Poradnia realizuje m.in. takie zadania jak: udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom, podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom. Rodzice lub opiekunowie zgłaszający się do Poradni dostrzegają problemy opiekuńcze (niska motywacja do nauki, słabe wyniki w nauce, problemy ze skupieniem uwagi) lub wychowawcze (wagarowanie, uzależnienie od komputera, palenie tytoniu, nieposłuszeństwo, brak wpływu na dziecko) i starają się je rozwiązać. Jak wynika z zebranych danych w roku 2020 w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych udzielono 23 porady psychologiczno-pedagogicznych. Rodziny te zostały objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie Poradni. Poradnia oferuje ponadto pomoc w ramach „Grupy edukacyjnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie” jednak grupa taka w 2020 roku nie zawiązała się. Osoby zainteresowane pomocą w tym zakresie korzystały z pomocy w formie indywidualnej. W Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kłobucku nie jest prowadzona terapia dla rodzin.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku

W 2020 roku z terenu Gminy Kłobuck 14 dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, znajdowało się w pieczy zastępczej, w tym 11 dzieci pozostawało w rodzinnej pieczy zastępczej a 3 w instytucjonalnej. Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie informuje również o miejscach pomocy. W 2020 roku 3 osobom udzielono informacji ustnych w sprawie procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz rodzinny dom dziecka. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie 2 osobom udzielono wsparcia psychologiczno – pedagogicznego, 2 osobom udzielono ustanęgo wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny GOPS w Kłobucku biorą udział w spotkaniach organizowanych przez PCPR celem oceny sytuacji dziecka znajdującego się w pieczy zastępczej.

Komenda Powiatowa Policji w Kłobucku

Na terenie Gminy Kłobuck pracuje 6 dzielnicowych, którzy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie uczestniczą w grupach roboczych w ramach prowadzenia procedury „Niebieska Karta”. Funkcjonariusz policji wraz z pracownikiem socjalnym i w razie potrzeby przedstawicielem oświaty i służby zdrowia oraz kuratora, ustalają indywidualny plan pomocy rodzinie, który ma celu wyjście z kryzysowej sytuacji i profilaktyka przemocy w rodzinie. Ponadto Komenda Powiatowa Policji prowadzi działania prewencyjne w formie prelekcji w szkołach i przedszkolach mających na celu przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży. W 2020 r. funkcjonariusze z KPP w Kłobucku przeprowadzili 39 spotkań profilaktycznych na terenie Gminy Kłobuck.

Kuratorzy i sądy

Istotną rolę w wspieraniu rodzin odgrywają kuratorzy sądowi. W roku 2020 na terenie Gminy Kłobuck funkcjonowały rodziny, w których realizowane było postępowanie wykonawcze w sprawach opiekuńczych z tytułu ustanowienia nadzoru kuratora nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej. Z danych z Zespołu Kuratorów Rodzinnych wynika, że w 2020 r. nadzorem kuratora objętych było 18 rodzin. W niektórych orzeczeniach Sądu pojawiały się również zobowiązania do specjalistycznej terapii, w szczególności terapii rodzinnej i antyalkoholowej. Kuratorzy sądowi i społeczni ściśle współpracują z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku, Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kłobucku oraz szkołami.

Miejski Ośrodek Kultury w Kłobucku

Prawidłowe funkcjonowanie rodziny w środowisku, to również dbanie o prawidłowy rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach pozaszkolnych. Dzieci i młodzież nie tylko z rodzin z trudnościami mogą uczestniczyć w zajęciach oferowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Kłobucku. Nie pozyskano danych za 2020 r. z Miejskiego Ośrodka Kultury, jednak z uwagi na pandemię COVID-19 i związane z nią

obostrzenia, znaczną część roku MOK był zamknięty.

Ośrodek Sportu i Rekreacji

OSiR w Kłobucku w roku 2020 zorganizował łącznie 18 imprez sportowo – rekreacyjnych, natomiast w okresie wakacyjnym i ferii zimowych zorganizował szereg imprez sportowo-rekreacyjnych, w łącznej liczbie - 9. W okresie wakacyjnym dzieci i młodzież mogły uczestniczyć w zajęciach m.in. z koszykówki, siatkówki, siatkówki plażowej, tenisa stołowego, gier i zabaw. W okresie ferii zimowych dzieci i młodzież mogły skorzystać z następujących zajęć: tenis stołowy, koszykówka, siatkówka, gry i zabawy. Działalność kulturowo-oświatowa i rekreacyjno-sportowa w w/w instytucji ma na celu zaspokojenie potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych rodzin w tym dzieci i młodzieży i stanowi nieodzowny element w zakresie profilaktyki i promocji aktywnego spędzania wolnego czasu.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kłobucku

W skład Zespołu wchodzi: kurator sądowy, pedagog i przedstawiciel oświaty, pracownik socjalny, przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz dziecka, przedstawiciel Policji, przedstawiciel służby zdrowia oraz przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach współpracy Zespół podejmuje wspólne działania mające na celu udzielenie pomocy rodzinom, w których może dochodzić do stosowania przemocy. Rodziny objęte procedurą „Niebieska Karta” to między innymi również rodziny przeżywające problemy opiekuńczo - wychowawcze, gdyż często rodzice stosujący przemoc wobec dzieci przejawiają symptomy osób nieradzących sobie w codziennym funkcjonowaniu. Według danych za 2020 rok do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 56 „Niebieskie Karty” założonych u 52 rodzin. Procedura „Niebieskie Karty” została zakończona w 42 rodzinach, w tym u 16 rodzin, w których procedura została wszczęta w 2019 r. W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto wszystkie rodziny. Na terenie Gminy Kłobuck w 2020 r. działał Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem oferujący pomoc psychologiczną, prawną i finansową osobom, które są ofiarami przemocy. W ramach działań grup roboczych wiele osób objętych procedurą „Niebieska Karta” zostało skierowanych do w/w punktu. Dodatkowo osoby, co do których istnieje podejrzenie, że mogą być ofiarami przemocy skierowano do interwenta kryzysowego i psychologa w ramach Kłobuckiego Centrum Usług Społecznych. Dodatkowo grupy robocze kierowały osoby objęte procedurą „Niebieskie Karty” do Punktu Interwencji Kryzysowej Kłobucku.

Istotnym problemem rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi jest nadużywanie alkoholu przez jej członków. Zespół Interdyscyplinarny kieruje również wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe. Członkowie Zespołu

Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych skierowali do GKRPA 5 osób co do których istniało podejrzenie, iż mają problem alkoholowy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kłobucku

Do zadań GKRPA w Kłobucku należy m.in. inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Gminna Komisja Alkoholowa dofinansowała w 2020 r. wycieczkę zorganizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Punkt Interwencji Kryzysowej

Instytucja ta działa przy Terenowym Komitecie Ochrony Praw Dziecka. Pracownik Punktu udziela porad i rozmów o charakterze socjalnym, pomaga w sporządzaniu pism urzędowych. W Punkcie dokonywane są również konsultacje psychologiczne, pedagogiczne oraz odbywają się mediacje. Punkt Interwencji Kryzysowej deklaruje również wsparcie dla ofiar przemocy.

Podsumowanie

Na podstawie wielu doświadczeń z obszaru podejmowanych działań na rzecz rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, wskazuje się potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Aby skutecznie pomóc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, należy przeprowadzić analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, jak i przyczyn, które doprowadziły do kryzysu w rodzinie.

Zwiększone zaangażowanie osób współpracujących z rodzinami znajdującymi się w kryzysie, wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i wspieranie rodziny to działania, które zdeterminują sukces. W związku z powyższym bardzo ważna jest rola asystenta rodziny jako osoby, która na co dzień pracuje z rodziną i pomaga jej przezwyciężyć trudności. W pomocy rodzinie w wyjściu z trudnej sytuacji istotna jest współpraca asystenta rodziny z innymi instytucjami tj. z rodzinnym kuratorem zawodowym, kuratorami społecznymi, Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, wychowawcami i pedagogami szkolnymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Nieodzownym elementem w osiągnięciu sukcesu jest również wsparcie specjalistów z zakresu psychologii, psychoterapii, psychiatrii i terapii uzależnień.

W 2020 r. działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej były prowadzone w reżimie sanitarnym związanym z pandemią COVID-19, pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny utrzymywali stały kontakt telefoniczny z rodzinami objętymi wsparciem tut. Ośrodka, w sytuacjach wymagających interwencji osobistej w zachowaniu obowiązujących zasad udawali się w

środowisko rodzinne.

Wszystkie działania podejmowane w ramach *Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020* mają na celu polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin, ograniczenie patologii społecznej w rodzinach, zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, zminimalizowanie problemów rodzin wymagających wsparcia, poprawa w funkcjonowaniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, bezradnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Z przedstawionych powyżej wskaźników wnioskować można, że w sposób ciągły prowadzone są działania zmierzające do polepszenia sytuacji dziecka i rodziny.